

DRÖMSTUDENT - RAPPORT ÖVER LÄRARENKÄTEN

PUBLIKATIONER FRÅN ÅBO AKADEMIS STUDENTKÅR 4 / 2013

KÅREN

ÅBO AKADEMIS STUDENTKÅR

Text av Katarina Kiiskinen
Tryckt i Åbo, november 2013

Förord	4	
Bakgrundsfakta om respondenterna	6	
I	Vad personalen önskar av studerande	8
1.1.	Vad innebär det att studera vid ett universitet?	10
1.2.	Färdigheter under utveckling	12
1.3.	Livet som studerande	15
1.4.	Det studentikosa	16
1.5.	Studiekultur och inställning till studierna	18
1.6.	Professionellt förhållningssätt	21
1.7.	Kontakten med personalen	23
1.9.	Hur vet man att en undervisningssituation har varit lyckad?	27
1.10.	Vidare hälsningar till studerande	31
II	Åtgärder som enligt personalen kan förbättra genomströmningen	36
2.1.	Rekrytering och andra proaktiva åtgärder	36
2.2.	Strukturer och planering av undervisning	37
2.3.	Pedagogiska helheter	38
2.4.	Arbetsmarknadsrelevans	40
2.5.	Studerandes utmaningar	40
III	Egenlärarfunktionen	41
3.1	Egenlärares goda råd och önskemål	42

Förord

”Vi har härliga studenter som läser tvärvetenskapligt och lär sig hantera olika tankesätt. Men nöj er inte med ettor i kurserna! Sträva efter att göra ert bästa!”

Under våren 2013 genomförde Åbo Akademis Studentkår en enkätförfrågan kallad ”Drömstudent” som hade som huvudsakligt syfte att ge den undervisande personalen möjligheten att uttrycka sina förväntningar gentemot de studerande. Idén till enkäten kom från den återkoppling som fått från personalen i samband med Studentkårens publikation ”59 förslag till smidigare studievägar vid Åbo Akademi”, som var en sammanställning av vad studerande tyckte att kunde förbättras för att studierna skulle framskrida mera smärtfritt. Drömstudent -enkäten gjordes således för att ge utrymme för den undervisande personalens önskemål och förväntningar gentemot studerande. Enkäten fanns tillgänglig på engelska och svenska och fick totalt 122 svar och utgående från resultaten sammanställdes denna rapport¹.

Rapporten har utmynnat i olika slutprodukter med delvis olika mål och målgrupper. Fokus har, för det första, varit att skapa en sammanfattning om vad lärare och akademien förväntar sig av studerande. Dessa förväntningar kan sedan integreras i presentationer till studerande för att, liksom inför t.ex. en kurs, besvara studerandes förhoppningar och förväntningar och kanske rätta till där det behövs. Rapportens uppgift är delvis också att rätta till förhoppningar och förväntningar samt att förmedla den starka tro personalen har på sina studerande. Vissa svar tar fasta på utmaningarna dagens studenter, Generation Y, står inför. Rapporten vill också ta upp det intresse personalen har för de studerande. En lista på de meta- och allmänfärdigheter man förväntar sig att studerande lär sig under studietiden (jfr. lärandemål) sammanställdes, och dessutom identifierades ämnesområden inom vilka den undervisande personalen ville ge sina råd och hälsningar åt studerande. Ci-

¹ Respondenternas undervisningserfarenhet, yrkesbenämningar och institutionstillhörighet åskådliggörs i avsnittet Bakgrundsfakta om respondenterna.

taten har sammanställts på ett sådant sätt att olika röster inom den undervisande personalen kommer till uttryck. Citaten har i rapporten använts för att ge inblickar i lärarnas resonemang kring deras önskemål gentemot studerande.

Samtidigt dök det i enkätundersökningen upp frågor som i högre grad berör omständigheter vilka Åbo Akademi som organisation kan åtgärda och som, enligt lärarna, kan leda till bättre genomströmning. Även om många av dessa tankar och förslag är kända bland personalen finns det mervärde i att sammanställa personalens röster och goda praxis. Förhoppningsvis kan denna sammanställning fungera som vägledning då akademien planerar åtgärder för utmaningarna inom studentgenomströmningen.

Enkäten innehöll även frågor om egenlärare och deras roll. Av svaren vi fått från dessa frågor har jag sammanställt egenlärarnas goda råd och vad egenlärarna själva anser att de behöver kunna, detta för att belysa vilka kunskaper och uppgifter en egenlärare har och bör ha. Svaren kunde berätta att man ser på egenlärarfunktionen rätt olika beroende på institution och beroende på vem som utsetts till egenlärare.

Katarina Kiiskinen
projektanställd, psykologie kandidat²

2 I detta uppdrag har jag använt mig av redaktionell frihet i att överväga vilka citat som här kommit till uttryck, detta i enlighet med min personliga bedömning om vilket närmandesätt som fungerar bäst på studerande. Vissa citat är korrigerade när det gäller mindre tryck- och språkfel.

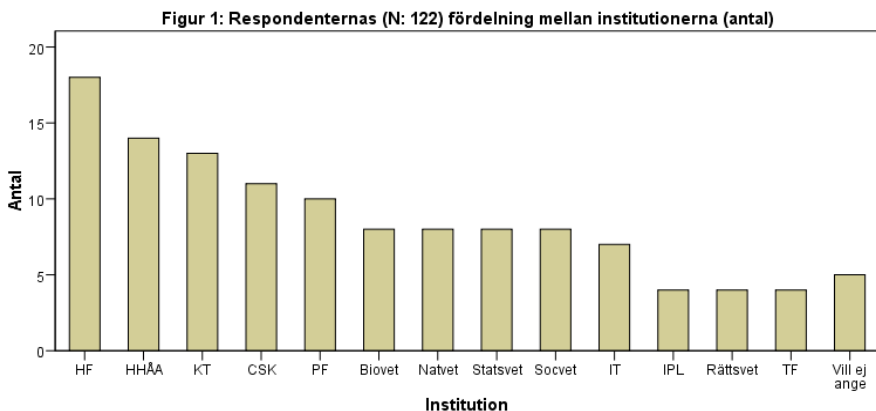
Bakgrundsfakta om respondenterna (N: 122)

Yrkesgrupp	Lektor	Professor	Universitetslärare	Doktorand	Timlärare	Annan	Vill ej ange
Antal	32	30	29	11	2	15	2
Procent	26,2%	24,6%	23,9%	9%	1,6%	12,3%	2,5%

Tabell 1: Respondenternas yrkestillhörighet. Femton respondenter (12,3%) angav "Annan" än de angivna alternativen; ofta handlade det om forskardoktorer, akademilektorer och andra forskare som också undervisar. Även respondenter med i huvudsak administrativa uppgifter fanns inom denna kategori (t.ex. amanuens, laboratoriemästare).

Undervisningserfarenhet	Mer än 10 år	6-10 år	1-5 år	Mindre än ett år	Vill ej ange
Antal	68	32	16	5	1
Procent	55,7%	26,2%	13,2%	4,1%	0,8%

Tabell 2: Hur länge respondenterna undervisat på högskolenivå.

Figur 1: Respondenternas institutionstillhörighet.

Biovet - Institutionen för biovetenskaper

CSK - Centret för språk och kommunikation

HF - Humanistiska fakulteten

HHÅA - Handelshögskolan

IPL - Institutionen för psykologi och logopedi

IT - Institutionen för informationsteknologi

KT - Institutionen för kemiteknik

Natvet - Institutionen för naturvetenskaper

PF - Pedagogiska fakulteten

Rättsvet - Rättsvetenskapliga institutionen

Socvet - Socialvetenskapliga institutionen

Statsvet - Statsvetenskapliga institutionen

TF - Teologiska fakulteten

ERFARENHET AV EGENLÄRARSKAP

Av de som svarat på enkäten på svenska (N: 177) hade 53,8% (N: 63) någon gång fungerat som egenlärare.

I Vad personalen önskar av studerande

I denna del av Drömstudent -rapporten presenteras de förväntningar, råd och hälsningar som Åbo Akademis personal har till studerande på vårt universitet. I allmänhet finns förväntningar både från studerandes och lärarnas håll, och i enkätsvaren uttrycks lärarnas förväntningar.

Satu Eerola, studiepsykolog, berättade i ett anförande på Pedamässan i Åbo den 16 maj 2013 om vikten av att förväntningar får utrymme att mötas och uttalas. Vad man kommunicerar om förväntningarna kan både gälla det man lär ut och det man vill att de studerande lär sig, men också andra aspekter såsom förhållningssätt och -regler³. Hur man lägger upp kommunikationen i början av en kurs eller en utbildning är av betydelse för slutresultatet, enligt Eerola. Finska föreläsare är vana att inleda med fakta och sak och att ge ett färdigt svar, men faran ligger i att man skapar en situation där studerande blir ett objekt istället för ett subjekt i förhållande till den egna inläringen. Genom att låta studerande själva söka svar på frågor kan man också stärka deras egen ansvarskänsla, menar Eerola.

Studerande utvecklas under sina studier, och Eerola berättar i sitt anförande om sin egen pro gradu -undersökning om universitetslärande som visat att ju längre studerande hunnit fördjupa sig i sina studier, desto mera väljer de att lära sig för lärandets skull och inte för att få studiepoängen eller för vitsordets skull. Således kan man tänka sig att de nya studenterna behöver få veta vad som förväntas av dem. men också att det finns utrymme att förmedla goda attityder kring lärandet åt de studerande, t.ex. uppmuntra studerande att lära sig för lärandets skull. Genom att säga rakt ut vad en utexaminerad ska ha uppnått, inte bara gällande kunskapen inom det egna vetenskapsområdet (vilket

³ Satu Eerola, studiepsykolog, Campus Connexus (16.5.2013) Opettajien ja opiskelijoiden odotukset ja vastuut vuorovaikutuksessa, föredrag på Pedamässan i Åbo <https://www.abo.fi/personal/pedamassa> (länken kontrollerad 17.6.2013)

beskrivs i kursbeskrivningar och examinas lärandemål), utan också gällande mera allmänna färdigheter och förhållningssätt vore det bra att studerande som inleder sina studier har en tydligare bild av det slutliga målet. Förutsatt att man i situationen också ger utrymme att möta och korrigera falska förhoppningar eller föreställningar har studerande möjlighet att forma tydligare målsättningar för sina studier. Dessa tydligare målsättningar kan troligtvis också bistå med ökad studiemotivation.

Del 1 av rapporten tar fasta på tankar om vad det innebär att studera vid ett universitet och det egna förhållningssättet till studierna och universitetets personal, vilka allmänna färdigheter man förväntas uppnå, om färdigheter i att hantera sitt eget välmående, och om att vara delaktig i studiegemenskapen och -kulturen. Texten vänder sig här till de studerande med stöd av utvalda citat från enkäten. Därefter är bollen hos akademien och studentkåren att också fråga vilka förväntningar de studerande själva har och bemöta dessa.

1.1. VAD INNEBÄR DET ATT STUDERA VID ETT UNIVERSITET?

”Ta vara på möjligheten att studera helhjärtat. Arbetslivet kommer du att befinna dig i ofantligt med år. Studielivet är en mycket begränsad men viktig del av ditt liv. Ta studierna på allvar men njut också av det fria studielivet. Värna om relationer till medstudera. Tänk på att de kontakter du bygger upp nu kan vara värdefulla också i arbetslivet framöver!”

”Ni är underbara, allesammans! Både ni som är gurun och ni som är nybörjare, både ni som har hittat rätt och ni som fortfarande söker efter er väg. Ge inte opp!”

Vad är ett universitet? Vissa kanske betraktar tiden vid ett universitet som något som förbereder en för ett yrke, som möjliggör en ny start och att träffa nya människor; Åbo Akademi har ju även kallats Svenskfinlands största äktenskapsförmedlare. Vissa kanske ser på tiden som en mellantid före arbetslivet och ”det riktiga vuxna”. En tid då man får öva och pröva.

Men ett universitet är trots allt ingen skola. Det är inte utan orsak många skruvar på sig då man använder ord som ”skola” eller ”elev” då man talar om universitetsstudier. Ett universitet har flera uppgifter än så. Enligt Universitetslagen har universiteten som uppgift att bedriva forskning, att undervisa och att bära ett samhälleligt ansvar. ”Universiteten har till uppgift att främja den fria forskningen och den vetenskapliga och konstnärliga bildningen, att meddela på forskning grundad högsta undervisning och att fostra de studerande till att tjäna fosterlandet och mänskligheten. Då universiteten fullgör sina uppgifter ska de främja livslångt lärande, samverka med det övriga samhället samt främja forskningsresultatens och den konstnärliga verksamhetens genomslagskraft i samhället.” UniL § 2 mom. 1

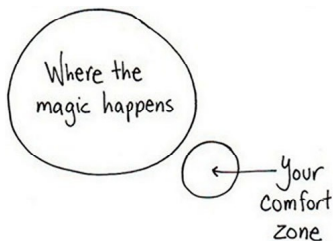
Universiteten är spännande institutioner. Här finns de som vet mest. Här studerar och de som vill hitta nya forskningsrön, lösningar och innovationer. Här verkar också de som snart är ute i arbetslivet och använder sin pinfärska kunskap till att göra världen till ett lite bättre ställe. Det är ni. Ni har fått möjligheten att ta er an dessa uppdrag, men det förutsätter att man är villig att frånga att se sig som en elev eller en kund och istället betrakta sig som en kollega. Som man ropar får man svar: det egna förhållningssättet påverkar det bemötande man får. Tänk på att ni är era lärares blivande samarbetspartners!

1.2. FÄRDIGHETER UNDER UTVECKLING

Lärandemål är mätbara mål och en del av kursbeskrivningarna. Utöver lärandemålen som är mera kopplade till kursinnehållets målsättningar finns också allmämfärdigheter som ska beskriva de metakunskaper man lärt sig på en kurs. I allmänhet kan man summera dessa allmämfärdigheter som att handla om den mognadsprocess som man förväntar sig att de studerande genomgår under sina studieår. Målen är delvis utvecklingsmässiga mål, men mer specifikt handlar de om sådant utexaminerade studerande från ett universitet förväntas kunna. Unga vuxna har i början av sina studier ännu viktiga utvecklingspsykologiska faser framför sig, vilka också innefattar hjärnans utveckling⁴.

Som högt utbildad akademiker finns det vissa saker som du förväntas bemästra då du är klar. Allmämfärdigheter är praktiska färdigheter utöver kursinnehållet som uppövas i samband med kurser och utbildningshelheter. Vissa färdigheter du utvecklar handlar mera om dina studier, medan andra handlar om en mognadsprocess som innefattar ditt sätt att tänka och handla, men som ändå ingår som en målsättning i din examen. Det gäller färdigheter som ofta är gemensamma för alla universitetsstuderande och i det följande ser du en lista på sådana⁵. Se dem som ett mål som du kan börja öva dig på – ingen förutsätter att man vid studiestarten kan allt, men förutsätter att man är villig att utmana sig själv.

4 T.ex. en intressant TED Talk-föreläsning: "Why 30 is not the new 20" av psykologen Meg Jay om 20-30-åringarnas utvecklingsutmaningar se <http://www.youtube.com/watch?v=vhhgI4tSMwc> (länken kontrollerad 17.6.2013)

5 Listan är sammanställd på basis av "Drömstudent" –enkätens svar, där lärare fick svara på frågan vad de förväntar sig av studerande.

ALLMÄNFÄRDIGHETER OCH UTVECKLINGSMÅL (SAMMANSTÄLLNING UR ENKÄTSVAREN)

Efter avlagd examen har en studerande lärt sig:

...om lärandet

- använda en god studieteknik och hantera det egna lärandet
- hålla en positiv och öppen attityd till det som lärs ut utan att vara okritisk
- använda facklitteraturen till att söka fram information och utnyttja bibliotekets tjänster
- upprätthålla fungerande samtalsrelationer med sina lärare
- delta i undervisningen genom att ställa frågor och ser de praktiska tillämpningarna med det man studerar
- dela ansvaret om inläringen på en kurs
- göra anteckningar och plocka ut det väsentliga
- allmänbilda sig själv
- motivera sig själv (inre motivation) och hur man kan öka den egna motivationen
- var gränsen för det egna kunnandet går och vilka utvecklingsområden som finns för framtiden.
- tillämpa teori i praktiken och kan fungera på ett pragmatiskt plan, utan att glömma teorier

...om vetenskapligt närmandesätt

- läsa vetenskaplig litteratur (hela böcker och artiklar)
- behärskar formalia och formellt skrivande
- behärska och hantera svenska på ett högkvalitativt sätt.
- ta in och sammanfatta stora ämnesshelheter
- behärska balansen mellan detaljer och helheter
- argumentera på ett uppbyggande sätt och ifrågasätta, föra en diskussion.
- skillnaden mellan att tänka akademiskt och tänka utgående från egna erfarenheter
- göra egna problemformuleringar och hitta nya frågeställningar
- använda kunskapen i praktiken

...om professionellt förhållningssätt

- följa instruktioner muntligen eller skriftligen
- hantera arbetsbördan som krävs för lyckade studier
- inse att arbetet inte alltid är roligt men får det gjort

- arbeta självständigt med färdigheter till självmonitorering och processhantering
- organisera sina studier och sitt arbete
- planera sin tid och ställa upp egenskapade deadlines och hålla fast vid de egna målsättningarna
- passa tider och slutföra arbeten i tid, respektera och hålla deadlines
- axla ansvar
- bete sig professionellt på en föreläsning
- förhålla sig som blivande specialister och proffs inom sitt område
- hantera projekt
- bli självgående gällande det egna arbetet
- hjälpa och förmedla kunskap till andra
- formulera sig artigt och koncist i förfrågningar och i e-postkommunikation
- uttrycka feedback konstruktivt och tydligt
- kan fatta beslut
- känna till vad man kan bli och inte bli som utexaminerad från det egna området

...om förhållandet till omgivningen

- engagera sig i samhällsrelaterade frågor
- engagera sig i arbetsgemenskapen
- våga reagera på missar och komma med egna idéer

...om att balansera arbete och fritid

- ta hand om sitt välmående i studierna och i det privata
- hantera oförväntade personliga kriser
- balansera egna ambitioner med lägesbedömning om egna resurser och möjligheter
- ha ett liv vid sidan av studierna eller arbetet utan att det tar övertaget
- hantera sin ekonomi

...om allmänna färdigheter

- tåla stress och se problem som utmaningar
- planera och ställa upp långsiktiga mål och framtidsmål
- veta när man skall söka stöd och känna skillnaden mellan eget ansvar och att veta när man behöver hjälp
- ha självförtroende, kunna bjuda på sig själv och förena lekfullhet med arbetsmoral

1.3. LIVET SOM STUDERANDE

”Kämpa på! Ni har det inte så lätt under dagens stressande värld. Kom ihåg att ha det också roligt. Det kan ni ha under timmarna - och under fritid. Försök hitta en balans mellan arbete och rekreation!”

Livet som studerande kan ibland vara utmanande. Man är i en av sitt livs viktigaste och mest omvälvande faser, det är nu det (äntligen) gäller. Nu har man möjlighet att pröva om vingarna bär. De vanor man formar och de ovanor man utmanar som studerande är definierande för hur man kommer att vara ute på arbetsmarknaden och i livet efteråt. Det gäller förhållningen till jobb, stress, fritid, motions- och matvanor. Möjligheten finns att skapa dig själv till den du vill vara, men utmaningen måste då först antas.

Lärares råd till studerande:

- Ta hand om ert välmående
- Se till att skapa en vi-anda bland studerande genom studieträffar och sammankomster på fritiden
- Lös problem tillsammans och fråga råd av äldre studerande
- Hjälp varandra
- Om du valt fel studieinriktning, överväg att byta studieinriktning, eller att komplettera med någonting annat, intressanta kombinationer kan vara det som ger dig jobbet.
- Ta studielån och lär dig leva sparsamt.
- ”Äta, sova, motionera”
- Undvik att jobba för mycket vid sidan av studierna. Prioritera dina studier som heltidsarbete och betrakta ett eventuellt jobb vid sidan som en fritidssyssla.
- Gör ditt hem till en trivsamt plats där du kan koppla av.

1.4. DET STUDENTIKOSA

”Tänk på riktigt på vad det betyder att vara universitetsstuderande och vilka förväntningar omgivningen (speciellt de som inte själva studerat på uni) kommer att ha på er när ni blivit klara. Stressa inte igenom studietiden, jobba mindre vid sidan om och passa på att gå på intressanta kurser även om de inte ryms in i studieplanen. Delta aktivt i studentaktiviteter också men låt dem inte ta överhanden. Håll reda på era rättigheter och skyldigheter, aktivera ämnesföreningarna att reagera ifall lärarna eventuellt inte följer de skrivna föreskrifterna.”

Genom att aktivera dig i studentföreningar och i studentkåren kan du uppöva viktiga erfarenheter för livet. Det finns studentföreningar för allihanda olika intressen vid ÅA (ca 80 st!) och genom dem har du möjlighet att träffa studerande med olika bakgrund eller annan studieinriktning än du, och knyta värdefulla kontakter för livet, för att inte tala om de allra bästa vännerna som kan finnas bland dem.

Genom att engagera dig i ditt eget huvudämnes ärenden eller bara genom att komma med feedback har du också möjlighet att påverka din egen utbildnings kvalitet och det varumärke som Åbo Akademi är, nu och i framtiden då du fått ditt betyg.

Lärares råd till studerande

- Se till att faktiskt komma i kontakt med folk på plats och ställe, studiegemenskap skapas bäst så.
- Tänk på dina studiekompisar som blivande kolleger och potentiella konkurrenter – hitta din grej och bli bäst på det!
- Hitta de metoder genom vilka du bäst motiverar dig själv, det är en talang som alla behöver lära sig!
- Inse att ett gemensamt engagemang kan leda till att det blir bättre för alla.
- Aktivera dig i studentkåren, universitetet eller någon studentförening. Ibland kan detta leda till problem med tider inom kurser, men lärare är

i allmänhet mer positivt inställda till det än om det handlar om arbete som krockar.

- Ta dina studentikosa uppdrag som en övning i ett professionellt förhållningssätt, inte bara som ett sätt att ha roligt.
- Skapa nätverk genom engagemang i studielivet. Det är ofta via s.k. svaga band du hittar ett jobb, en lägenhet eller en ny vän.
- Föreningsaktivitet ökar studiemotivationen synbart. Studerande som är aktiva inom universitetet och studentkåren klarar ofta också av att jobba vid sidan.

1.5. STUDIEKULTUR OCH INSTÄLLNING TILL STUDIerna

”Det finns inga genvägar till Kunskap”

”Studietiden är ett unikt tillfälle att t.ex. studera främmande språk.”

*”Fortsätt simma! Fortsätt simma!” sade pappan i filmen ‘Hitta Nemo’.
Det går att applicera på studier också.”*

*”Ifrågasätt det mesta. Håll sinnet öppet. Studera hårt och disciplinerat
men fira ordentligt när du uppnått dina mål. Det är du själv som är
ansvarig för vad du gör av varje situation. Tänk ibland på hur det skulle
vara att vara i lärarens situation – en hurdan studerande skulle du
själva då vilja möta?”*

Du bestämmer vilken attityd du har till det du studerar. Alltid hittar man inte rätt direkt, men liksom med andra arbeten kan man välja att göra det man gör med stolthet och professionalism. Följ din egen väg men tänk också på vem du tävlar mot ute i arbetslivet. Drömstudenter förhåller sig nyfiket till det egna lärandet.

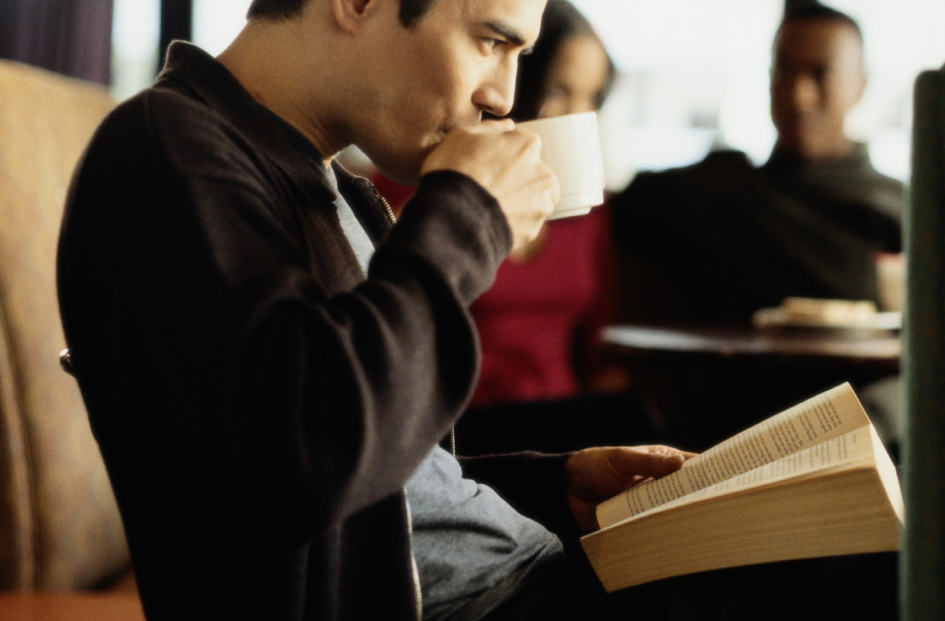
Råd till studerande

- Var med om att skapa och upprätthålla en fruktsam ÅA-kultur genom att ta dina studier och dina målsättningar på allvar, det kommer att smitta av sig!
- ÅA är ett universitet (inte skola) och du är således delaktig i alla universitetets uppgifter: att utbilda dig själv och andra, att bidra till forskningen och till samhället.
- Hitta motivationen att lära dig för det nyfikna lärandets skull och för en önskan att försöka förstå (innan till lärande behövs ej då).
- Forma dig en uppfattning och en värdegrund för hur du förhåller dig till samhället.
- Lär dig argumentera och utmana andra till debatt

- Axla ansvar över egna studier och egen inlärnin
- Ha en positiv kämparattityd.
- Börja tidigare än andra med uppgifter du fått.
- Skriv mycket och läs klassiker.
- Planera in eventuella resor till sommar- och jullovet, inte under terminen
- ”Läsa – skriva – diskutera går hand i hand”.
- Inta ett större perspektiv när det gäller allmänbildning och litteratur, läs mera än vad som krävs!
- Se kurserna som startpunkter för vidare studier.
- Ha en positiv och öppen attityd till det som lärs ut utan att vara okritisk
- Lägg dig själv i blöt och låt humorn flöda! Innovation och ”thinking outside the box” finns i de galna tankarna.
- Ifrågasätt! ”Varför” ska alltid finnas på tungspetsen.
- Våga röra dig friare mellan ämnen och fakulteter.
- Var noggrann med vad du kan, du drar nytta av att veta konkreta detaljer samtidigt som du har en mera övergripande överblick.
- Bo på studieorten och ägna dig åt hela upplevelsen som det innebär att vara studerande. Jobba inte bort studietiden, gå flitigt på biblioteket.
- Läs tidningar och var medveten om egna områdets utveckling i samhället.
- Fundera över hur studieämnena hänger ihop med samhället, tänk på det samhällsuppdrag som väntar.
- Drömstudenter är sådana som också kunde bli forskare.

”Vi har härliga studenter som läser tvärvetenskapligt och lär sig hantera olika tankesätt. Men nöj er inte med ettor i kurserna! Sträva efter att göra ert bästa!”

”Lägg er själva i blöt, inse att ni måste skapa er framtid själva. Vi hjälper på vägen men ni själva måste göra arbetet”

”Ni är privilegerade som får studera vid ett universitet med högt utbildad personal, som bryr sig om sina ämnen och studenter, delta i (relativt) små grupper! Ta ansvar och visa respekt för dig själv som inlärare och gentemot dem du jobbar med/som jobbar med dig! Engagera dig i din egen inläring och i dina medstudenters inläring! Med säkerhet engagerar sig också er lärare och handledare! Give-and-take! Du lär dig mycket mer för livet och kommande uppdrag under din studietid än du idag kanske anar! Läs din e-post och svara på e-post från din lärare och personalen! Hos varje enskild student finns det något som gör just han/hon till en drömstudent. Ibland är kanske inte alla proportioner av bitarna på sin mest optimala plats, men varje student är värdefull och har tankar som kan bidra till byggandet av ny kunskap och ombyggnandet av gammal.”

”Ni är otroligt duktiga och har tillgång till en massa information och vet mycket MEN satsa på att utveckla analytisk förmåga och kritiskt tänkande och att utvärdera alternativ”

1.6. PROFESSIONELLT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

”Fokusera. Man behöver inte jobba med studierna 24/7 men då man gör det ska man göra det på allvar.

Åbo Akademi och dess litenhet ger fantastiska möjligheter till närhet mellan lärare och studerande, dialog och individuell handledning. Utlandsstudier ger bra perspektiv på det egna”

”Jobba hårt med studierna och ta ansvar för dem! Om du inte har motivation och intresse för studierna, välj någon annan typ av utbildning eller arbetslivet. Alla behöver inte ha högskoleexamen.”

Ur enkätsvaren kan man skönja bilden av hurdana drömstudenter är. Drömstudenter inser att de genom studierna blir specialister, proffs inom sitt område. Detta gör att de tål stress och inte skäms för att fråga. De är pragmatiska och problemlösningssfokuserade och lyckas se de praktiska tillämpningarna. De studerar för egen framtid och vet att världen där ute är tuff. De inser att frågan om kursers arbetsbörda inte bara hänger på mängden studiepoäng och att vissa kurser kan kräva mer arbete. De betraktar grundkurser som introduktion till filosofi och logik, och som självklara grundstenar som den djupare kunskapen och förståelsen bygger på.

Råd åt studerande

- Det finns spännande liv efter examen, det är dit du är på väg så försök ta reda på mera om de utmaningar som ställs där. Då kan du bättre anpassa ditt lärande till vad som komma skall.
- Förhåll dig med professionalism till dina egna studier och se personalen som dina kolleger, det kommer de ändå att bli förr eller senare
- Ställ upp framtidsmål och ta reda på hur du kan nå dessa. Man behöver inte bestämma sig direkt, men det ger dig mera riktning om du har ett hum om vart du vill ta dig.
- Ta kontakt direkt till studievägledningen om du är osäker på dina vägval

- Skjut inte upp det som känns svårt eller ointressant, ju tidigare du tar an utmaningen, desto mer framgångsrik kommer du att vara med det som känns lättare. Framgång ger motivation. Gör hemuppgifterna och håll deadlines.
- Våga reagera på det du tycker fungerar dåligt, kom med idéer. Våga påpeka missar redan under föreläsningen.
- Delta aktivt på ledd undervisning och ställ frågor.
- Se till att jobbet blir klart hellre än perfekt.
- Var artig och koncis i förfrågningar.
- Fatta beslut och håll fast vid dem
- Det är ett privilegium att få studera och därför bär du ansvaret gentemot dig själv och andra att ta det på allvar
- Gör upp en realistisk studieplan årligen – och gör det till pappers! Gör också en studie plan-B
- Ta med anteckningsmaterial till föreläsningarna och skriv ner egna reflektioner
- Planera in skrivdagar – meddela arbetsgivaren om när du tänker vara borta för att skriva på t.ex. en avhandling
- Planera din dag som en arbetsdag. Den rekommenderade studietakten på 60sp/läsår förutsätter 1600h studier, vilket uträknat på 9 månader blir över 8h per dag.
- Drick inte för mycket

1.7. KONTAKTEN MED PERSONALEN

”ÅA har världens bästa studenter, alldeles fantastiska människor. Tack för att jag får arbeta med er!”

”Kontakta och fråga aktivt lärarna. Vi är här för er, vår uppgift är att motivera och hjälpa er att ta examen. Ni skall inte vara rädda för att kontakta lärarna.”

”Höj tröskeln för e-post förfrågningar angående kursfordringar, tent-tillfällen, hur anmäla till tent etc. då informationen finns tillgänglig för alla på Moodle/hemsidor.”

”Varje student är värdefull och har tankar som kan bidra till byggandet av ny kunskap och ombyggandet av gammal!”

”Tänk på att du är del av en större helhet och att du som akademiskt utbildad har något att ge helheten”

Åbo Akademi är ett litet universitet och det betyder att många saker kan löpa smidigare än i organisationer som är större. Kontakten mellan studerande och personal är i allmänhet god, och ÅA får beröm för sin goda stämning. Personalen hjälper dig gärna i oklara fall, men se också till att du själv tar reda på saker: det finns mycket information på hemsidorna. Ibland har man möjlighet att få specialarrangemang t.ex. för att avklara kurser, men dessa undantag sparas oftast för de situationer där det t.ex. handlar om något mera allvarligt eller om speciella hinder som man på något sätt kan bevisa. För lärare är det lika motiverande att jobba med hårt motiverade studerande som med begåvade studerande.

Drömstuderande

- Drömstudenterna är inte alltid de som får bäst vitsord
- Ofta de som också annars är aktiva och engagerar sig
 - Lekfullhet, bjuder på sig själv
- Drömstudenter tillgång i undervisningen med sin positiva attityd
- ”Genier är sällan duktiga studerande”
- Positiv, kämparattityd.

Råd och hälsningar till de studerande

- Öppna kanaler för diskussion om vad som inte fungerar
- Tala klarspråk om var skon klämmer
- Kundmentalitet hos studerande borde avskaffas – var delaktiga!
- Studentföreningarna på alla nivåer viktiga – att de är engagerade i dialog med lärarna
- Försök se det intressanta i varje ämne och lita på att läraren vet vad man behöver lära sig
- Sikta mot insikter istället för ytkunskaper
- Begränsa e-posten till lärarna, och kolla och läs den regelbundet för information
- Delta aktivt på ledd undervisning
- Orka ifrågasätta kritiskt annars går inte vetenskapen framåt, universitetet är ingen skola

1.8. DEN UNDERVISANDE PERSONALENS BÄSTA UNDERVISNINGSSITUATIONER

”Lyssna inte alltför mycket på allt negativt spinn och gnäll som är i luften. Det är alltid någon som predikar världens/nationens/bildningens nära förestående undergång, men i själva verket rullar livet på och blir åtminstone inte sämre. Ni får en fin gratisutbildning, har enorma möjligheter att göra spännande saker vid ÅA, ni kommer att få bra jobb. Njut!”

Lärande är inte tråkigt. Det är spännande och kan vara givande för alla som är involverade. Vad får en forskare eller professor ut av att undervisa, kan en ny studerande fråga. Här har vi svaret – den undervisande personalens bästa undervisningssituationer!

”När flera hjärnor samverkar”

”Då det blev något innehållsmässig kvar som hölls i lärarens tankar på lunch eller på öl med kompisar”

”När flera hjärnor samverkar”

”Då det blev något innehållsmässig kvar som hölls i lärarens tankar på lunch eller på öl med kompisar”

”Då man kastar sig med i rollspel och tillåter skämt och humor och alla har rätt att göra missar”

”Så spännande diskussioner att även föreläsaren blev klokare!”

”Kontakten med studenter. Fast man planerar en undervisningssituation skapas den först i auditoriet/laboratoriet/etc.”

”Att vi tillsammans upplevde någonting som spännande, medryckande”

”Då studerande delar med sig av egna berättelser som kopplar ämnet o teorin till praktiken”

”Jag lär mig massor av studerande och de vet ofta mycket mer än jag”

”Att studenterna iscensatte lärandeprocesser långt över min begränsade planeringshorisont – tack var studerandena!”

”Riktiga diskussioner där man tillsammans försöker fundera på olika problem”

”Egna kopplingar ni gör till sådant som är nytt för mig”

”Jag fick dem att tänka om, jag rörde vid något, jag fick dem engagerade. Det är också bra att skratta mycket, allt ska inte vara så gravallvarligt”

”Lärare njuter av att berätta om sina egna intresseområden (dessa kan vara många)”

”Kurserna görs faktiskt tillsammans”

”Bästa undervisningsstunderna när studenten själv kommer till insikter genom materialet”

”Allra roligast är det när man får en riktigt svag studerande förstå och ser hur kämparglöden tänds!”

”Då min roll är undanskynd och studenterna själv läser, diskuterar och skriver”

”Då studenterna visade ett genuint intresse för ämnet. Då studenten säger ”Det här var det mest intressanta jag har gjort under studierna”
”

”När kursutvärderingsblanketterna får bra kritik. Till exempel skrev en student: mycket bra lärare. Om alla vore som du skulle vi nog bli mycket smarta”

”När studerande tackar för kursen. (...) När studerande stannar upp och glatt pratar med en i korridoren eller på gatan.”

”När studerande ställer frågor som visar att de förstått vad jag berättat men ändå är nyfikna på vad som ”kommer sen” ”

”Om man kommer ut ur föreläsningssalen och studenterna står utanför och diskuterar i en halvtimme om saker som man gått igenom vet man att man har lyckats få studenterna att fundera”

”När jag ser eller får respons på att kursen stimulerat till vidare reflektion (för livet)”

”När en studerande säger ”Tack! Jag har lärt mig något”

”De gånger någon kontaktar en efteråt för att få veta mer om föreläsningens ämne eller berättar att de blivit inspirerade”

”Konkret lärande ska dock utmynna i ett nytt sätt att göra, inte enbart i nytt sätt att tänka”

”Om jag ser att studerande förstår vad jag har försökt föra fram och att de är glad och ivriga och verkar upplyfta efter t.ex. en föreläsning eller ett seminarium”

”Då någon efteråt kommer och säger att de minns någon viss sak från undervisningen och att de t.ex. behöver mera material om ämnet för något ändamål”

”När det är helt uppenbart att studerande nu kan något som de inte kunde förut, att deras nyfikenhet/förundran har väcks, när deras liv kanske har blivit lite lättare och samtidigt mera fascinerande och komplext, när vi skrattar mycket tillsammans”

”Också när jag hör om hurudana jobb nyutexaminerade studenter fått” – Om när man känner att man lyckats”

”När ens egen student på dimissionsdagen får en ros i handen och tackar för det! Likaså när man träffar sina studenter i expert- eller ledande poster i samhället och kan planera gemensamma projekt med dessa!”

”När man ser att undervisningen gått fram, och att studenterna kommit på ”nya tankar ”

”Att handleda avhandlingar är ofta fint, då man ser hur studenten i processen mognar och slutligen presterar ett arbete på god nivå”

”Dels när studerande i sitt slutarbete överträffat mina förväntningar, dels forna studerande är framgångsrika i arbetslivet”

1.10. VIDARE HÄLSNINGAR TILL STUDERANDE

Nedan har jag ännu samlat några citat om vad lärarna i enkäten önskat hälsa de studerande. I hälsningarna kommer olika röster till uttryck och var och en hittar säkert något som väcker tankar inför studierna – oberoende av vilket skede man befinner sig i!

”Kämpa på! ÅA är ett bra, litet universitet! Vi har många bra sidor trots vår litenhet, men det finns också många kontakter både inom landet och utomlands. En student från ÅA har bra rykte inom arbetslivet. Jag uppmanar också studenterna att oftare kontakta lärare om det är något de funderar över, och att vara aktiva på föreläsningar och då fråga om något blir oklart. Lär baskunskaper för livet, tillämpa på specifika problem.”

”Var nyfikna! Kräv att standarden på undervisningen ska vara hög men var också motiverade och ta emot undervisning.”

”Delta aktivt i föreläsningarna. Läs undervisningsmaterialet parallellt med föreläsningarna och litet på förhand. Då kan du diskutera problemen under föreläsningen och du inser problemen under övningarna och förstår lösningarna.”

”Motivera dig själv, tro på dig själv men ifrågasätt samtidigt om du alltid har rätt.”

”Välkommen. Min dörr står alltid öppen åt en student som VILL. Ha kul!”

”Se bredare på lärande! Läs in er på pedagogiska processer, förstå er på hur man lär sig. Endast då kan ni få till stånd en ändring och förbättring av undervisningskvaliteten! Kraven ska komma från studenterna och så länge studenterna endast kräver bättre ppt-pre-

sentationer vid föreläsningarna är det just det var de kommer att få. Det betyder inte att någon egentligen lär sig bättre. Kräv koppling mellan teori och praktik, kräv förberedelser för arbetslivet (utan att för den skull offra akademiskt tänkande), kräv goda pedagoger. Det mest revolutionerande ni kan kräva får inte vara e-tent och mera nätstödda kurser, utan det ska vara mera fundamentalt än så. Det ska handla om pedagogik och att den som agerar lärare vid ett universitet måste förstå sig på lärandeprocesser och ha en vision för studenterna, både vad gäller enskilda kurser och hela utbildningsprogram. LÄS IN ER och KRÄV MERA!”

”Tänk på riktigt på vad det betyder att vara universitetsstuderande och vilka förväntningar omgivningen (speciellt de som inte själva studerat på uni) kommer att ha på er när ni blivit klara. Stressa inte igenom studietiden, jobba mindre vid sidan om och passa på att gå på intressanta kurser även om de inte ryms in i studieplanen. Delta aktivt i studentaktiviteter också men låt dem inte ta överhanden. Håll reda på era rättigheter och skyldigheter, aktivera ämnesföreningarna att reagera ifall lärarna eventuellt inte följer de skrivna föreskrifterna.”

”Jobba hårt med studierna och ta ansvar för dem! Om du inte har motivation och intresse för studierna, välj någon annan typ av utbildning eller arbetslivet. Alla behöver inte ha högskoleexamen.”

”Skapa er egen framtid genom att bygga upp den kunskapsbas ni själva är intresserade av med hjälp av att kombinera huvudämnena och biämnena som bildar en intressant helhet för er själva”

”Se studierna som ett arbete. Gå upp på morgonen. Kämpa. Kräv att lärarna sköter sig.”

”Tro på er själva och ta för er.”

”Njut av livet - men gör det inte på bekostnad av studierna. Det är den balansgång vi alltid måste gå hela livet - dvs. att leva och njuta har sin tid - studera eller arbeta har sin tid - låt det vara en balans mellan dessa”

”Ta din begåvning på allvar! Och med glädje! Var med och skapa och forma din och vår framtid genom ÅA.”

”Studier blir lätta om “driven” kommer inifrån, m.a.o. det här är vad jag vill göra när jag blir stor och jag gör det för min egen skull och ingen annans, jag har full kontroll över dessa beslut men har också rätt att ändra dem vid behov. Glöm inte att studielivet och utåtriktad attityd ger både vänner och kontakter. Dessa två leder enligt statistiken till att lättare få det första riktiga jobbet.”

”Vill du nå framgång i livet: lär dig så många språk som möjligt. Då får du samtidigt lära känna andra kulturer, seder, bruk - det har du nytta av i ditt kommande yrkesliv. Välkommen till CSK (Centret för språk och kommunikation) - här tar vi väl hand om dig och erbjuder dig en trygg inlärningsmiljö i smågrupper med god handledning!”

”Tro på er själva - ställ upp klara mål! Huvudmålet är förstås examen, men i processen finns många delmål (att klara tillräckligt antal sp per år, åka utomlands, ...)”

”Jobba på att få ökat studiestöd. Uppmuntra folk att delta i undervisningen - “fria” studier är ju inte frihet från studier.”

”Ni är fina unga människor. Ta hand om er och gör det bästa av era liv! Även ni som väljer något annat än att fortsätta vid ÅA.”

”Studera, studera, studera!”

”Ta väl hand om studenterna. Låt dem ha roligt och känna gemenskap. Inte bara supande”

”Studerande vid ÅA idag befinner sig i en situation som på många sätt är mera krävande än tidigare generationers studenter. Man har en helt annan press på sig att bli klar och veta vart man är på väg. Samtidigt har man idag mycket mera resurser och tjänster till sitt förfogande än tidigare generationer. Man har därför goda möjligheter att lyckas med sina studier så länge man är beredd att satsa det som behövs.”

”Studera målmedvetet! Gradun är inget monster – endast en skrivelse som man skriver och sedan har man det klart. Man har chanser att vidareutbilda sig också senare i livet, om man märker att man inte riktigt valde rätt första gången.”

”Ta studierna på allvar, du har valt ditt ämne själv!”

”Fråga er själva “är det faktiskt detta jag vill studera eller skulle jag hellre studera något annat, något som motiverar mig mera”. Själv bytte jag huvudämne under mina studier och det var det bästa jag gjort.”

”ÅA har världens bästa studenter, alldeles fantastiska människor. Tack för att jag får arbeta med er!”

”Kontakta och fråga aktivt lärarna. Vi är här för er, vår uppgift är att motivera och hjälpa er att ta examen. Ni skall inte vara rädda för att kontakta lärarna.”

”Ta studierna på allvar. Följ deadlines och rekommenderad studiegång. Var dessutom aktiv i någon av föreningarna. Ta lån, försök inte jobba samtidigt.”

”Var aktiva såväl på föreläsningar som när de gäller din egen utbildning, kräv motiverade lärare och enkla, fungerande strukturer! Se din utbildning som en verklig investering där du har rätt att kräva saker men där du även har viktiga och många skyldigheter att göra saker!”

”Min drömstudent är en motiverad och debattglad student”

”Kämpa på! Ni har det inte så lätt under dagens stressande värld. Kom ihåg att ha det roligt också. Det kan ni ha under timmarna – och under fritid. Försök hitta en balans mellan arbete och rekreation!”

”Ta tid att nu som då fundera över hur viktiga dina studier är för dig. Vad vill arbeta med efteråt? Vad vill du ha fått ut av studietiden när du ser tillbaka på den? ”

“Student commitment, i.e. putting in the hours and working hard. Quality of students plays a role, but hard work can compensate for that.”

Students in Finland have a more mature attitude in general to their studies than in other countries I have taught in and I believe this is a result of the very dedicated and high standards of the state school teachers and the fair system that prevails here in Finland.

II Åtgärder som enligt personalen kan förbättra genomströmningen

2.1. REKRYTERING OCH ANDRA PROAKTIVA ÅTGÄRDER

I enkätsvaren beklagar sig många över en misslyckad rekrytering, samtidigt som de lärare som inte upplever sig ha större problem med studentgenomströmningen är nöjda med det studentunderlag de har. Många tar fasta på mängden studerande som antas till utbildningar: vissa menar att de tar in för många och andra att de inte lyckas rekrytera tillräckligt. Antagningspolitiken och rekryteringsinsatserna utpekas som otillräckligt utvecklade.

Studerandes bristande förutsättningar för studier på ett universitet och sämre allmänna begåvning ses som möjliga orsaker till dålig genomströmning. Flera medlemmar ur personalen har önskemål som riktar sig till gymnasier och yrkeshögskolor att se till att studiehandledningen och den övriga undervisningen ger tillräckliga kunskaper i vad universitetsstudier går ut på och färdigt ska bekanta de studerande med universitetens sätt att fungera. Att läroplanerna fullföljs och uppnår en tillräcklig nivå är en viktig förutsättning för studier inom såväl gamla ämnen som lärts ut i gymnasiet liksom för sådana som endast kan studeras vid universitet. Det finns också potentiella glapp mellan såväl studerande som har yrkeshögskolebakgrund som studerande från utlandet och det sätt på vilket man studerar vid Åbo Akademi som är värda att tänka på – både styrkor och brister har enligt respondenterna funnits bland dessa studerande.

Studerandes motivation och kännedom om arbetssätten på ett universitet anses också vara viktiga. All information kanske inte intresserar, men det borde det göra, hur får man annars studerande att inse att allt som finns med i undervisningsplanen finns där av en orsak? Generation Y och deras föräldrars inställningar kan utgöra nya utmaningar som

universiteten borde kunna möta. Studiekulturen som studerande möter när de börjar på universitetet är viktig för var man sätter ribban och hur motiverad man känner sig och till vilken grad en sund tävling föds bland de studerande. Det önskas bland respondenterna att det kunde finnas "vänstuderande", eller mentorer bland de längre hunna studerande som hunnit skaka av de uppfattningar de haft i början av studierna och börjat lära sig mera för sin egen framtids skull.

2.2. STRUKTURER OCH PLANERING AV UNDERVISNINGEN

Lärare anger att universitetsorganisationen och dess organisering och strukturering har betydelse för genomströmningen och utbildningarnas och undervisningens kvalitet. Vissa oroar sig för att lärare tappat gnistan i och med organisationsförändringarna och att institutionspolitiken lett till att man framom det gemensamma bästa enbart tänker på sin "egen butik". Centraliseringen av studieadministrationen i Åbo till Gripen anges som en försämring och studievägledningen kunde vara bättre och ge mera målinriktning för studenterna. Samtidigt ser vissa studievägledningen som ett gemensamt projekt där utformandet av studerandes studieplaner och framtidsvägar bör ses som en gemensam utmaning. Personalen önskar att obligatoriska kurser kunde och skulle tas, och avklaras i början av studierna. Utbytesstudierna borde inte ses som semester, varken från studerandes eller från studievägledningens sida.

Undervisningsplaneringen kunde enligt flera dra nytta av koordination av större helheter där man bättre ser till att kurser inte krockar, eftersom detta förorsakar mera jobb för personalen. Tidspress och låg prioritering av undervisningen kan enligt vissa vara orsaker till att helheterna blir ogenomtänkta, t.ex. så att studerandes arbetsbörda kan bli ojämn längs med läsåret. Klarare undervisningsprogram och kursstrukturer kunde hjälpa den studerande att se successionen och målet med studierna. Lärare är oroliga för att studerande räknar mera studiepoäng och

timmar istället för att ha en riktig vilja för att lära sig, men medger också att det är systemets fel och inte de studerandes.

Studiehandboken och undervisningsprogrammet önskas av flera i tryckt format, och därigenom kunde studerande också få bättre inblickar i det övriga utbudet på ÅA, t.ex. då biämnesshelheter planeras. Många ser MinPlan som ett dåligt verktyg för att ha som grund för studievägledningen, och flera ger rådet att ha en kort pappersversion på hur den studerande planerar in sina kurser för de kommande åren som underlag för studievägledningssamtalet. Egenlärare och MinPlan fungerar enligt vissa i dagens läge som ett övervakningssystem som lett till att man tappat något av det egna ansvaret.

En del processer behöver enligt vissa respondenter ses över. Man menar att betygsutdelningen kunde vara mera automatiserad, så att då en studerande är klar kunde denna automatiskt få sitt betyg, utan särskild begäran. Likaså anger vissa att språkstudiernas placering och språkgranskningen kan fördröja studietiden. Så kallade nollstuderande anges förvränga genomströmningsstatistiken och uppföljningen av de studerande som inte presterar borde enligt flera vara en allmän rutin: här gäller dock att personligen ta kontakt i stället för de övervakningsfunktioner man upplever att MinPlan fyller.

Lärare betonar vikten av studier på ort och ställe, och ser skillnader mellan unga studerande och vuxenstuderande, som kan ha ett jobb vid sidan av studielivet. Detta påverkar gemenskapen och engagemanget, vilka många anse vara ytterst viktiga för studiernas framgång.

2.3. PEDAGOGISKA HELHETER

På samma sätt som helhetstänkandet efterlyses i planeringen av undervisningen var det också flera som uttryckte tankar som kan summeras handla om pedagogiska helheter och pedagogiska processer.

Vissa lärare efterlyser mer teoretisk reflektion redan från början av studierna och att studierna skulle innehålla mer diskussion om ämnet i stort, vilket sedan skulle kopplas till det undervisade, och att man skulle ha en pedagogisk syn på helheterna, framförallt i början så att studerande lär sig se kopplingarna. Moodle anges som ett bra verktyg för skapandet av struktur inom en kurs.

Lärare tar också fasta på undervisningsmetoder och -former och tycker att det här finns att förbättra. Lärarnas förmåga att stöda inläringen borde i sig stödjas och man borde mer använda sig av studentcentrerade och aktiverande undervisningsmetoder. Samtidigt identifierar man ett problem med omotiverade lärare som prioriterar andra uppgifter framom undervisningen, och menar att man borde "förändra morötterna" för att lärandet skall få den prestige det förtjänar.

Biämneshandledning kunde vara bättre koordinerade, t.ex. som färdigt tilltänkta helheter som studerande kan välja som komplement.

Avhandlingar och handledning

Flera respondenter identifierar att avhandlingarna ofta är stötestenar för studerande. Samtidigt som de önskar att studerande jobbade mindre vid sidan av studierna i avhandlingsskedet, kommer flera med konkreta förslag på hur man kan förändra trenden att avhandlingarna drar ut på tiden.

För det första handlar det om studievägledningen och om vilka budskap man sänder ut om avhandlingens betydelse. Genom att göra kandidatavhandlingen till en kurs som pågår under ett halvår i stället för hela läsåret, tvingar man studerande att jobba mer effektivt med avhandlingen.

För det andra identifieras handledningen ha en nyckelroll och vid graduskedet föreslås en intensivare handledningskontakt, vilken ytterligare skulle gagnas av att det ämne skribenten gör sin avhandling om är ett ämne som intresserar handledaren.

2.4. ARBETSMARKNADSRELEVANS

Lärare berättar om erfarenheter där de lyckats med att införa arbetsmarknadsrelevansen eller arbetslivskopplingar i studierna. Det är viktigt att studerande kan se de pragmatiska kopplingarna mellan teori och praktik. För att tydliggöra karriärstigar i början av studierna, kan man t.ex. ta in alumner som berättar om sina jobb. Situationen på arbetsmarknaden påverkar också hur snabbt studerande vill ta ut sina papper. Genom att identifiera ett problem med studerande som är rädda för att utexamineras till arbetslöshet kan man försöka åtgärda detta i ett tidigare skede. Arbetsrelevansen ger kontakter till arbetsfältet och inblickar i vilka helheter det kan löna sig att ta med i sin examen. Arbetsforum kan vara en resurs då man sätter igång med dylikt arbete.

2.5. STUDERANDES UTMANINGAR

Samtidigt som lärare gärna vill att studerande skall ta mera ansvar över sina studier och önskar att de bättre visste vad universitetsstudier innebär och önskar att de studerade helhjärtat på heltid, talar många lärares enkätsvar om ett erkännande inför de utmaningar studerande står inför. För att låta studerande utvecklas gäller det således att också bjuda in studerande att påverka dels vad de lär sig, dels sin studiemiljö. Flera nämner vikten av att stärka de studerandes självförtroende, t.ex. genom att inte glömma att ge beröm och positiv feedback. Studenterna är annorlunda än för 10 år sedan och har det tuffare både i studierna och ute i arbetslivet. Därför påpekar vissa att det inte är de studerandes fel att de kan vara annorlunda och att det därför kan finnas skäl att också justera lärarnas metoder i enlighet med det "material" man arbetar med. Målet, i den tankegången, är att således ge studerande en chans att växa som människor, till de människor man önskar att de är då de slutfört sina studier.

III Egenlärarfunktionen

Det finns en utbredd åsikt att egenlärarfunktionen har mer form än substans i dagens läge. Fokus sägs ligga mer på studieplaneringsverktyget Minplan och de formella studieplanerna som lämnas in före utgången av maj. De som har tid att samtala med studerande inom egenlärarfunktionen tycker det är en givande del av arbetet, och att den för lärare även berikar undervisningen då man känner till de olika studerandena och deras målsättningar. Vissa tycker att rollen är problematisk och fråntar studerande sitt eget ansvar, och de flesta poängterar att det är viktigt att den som fungerar som egenlärare trivs med det. En stor del av egenlärararbetet kunde enligt många undvikas om man hade undervisningsprogrammet i tryckt form och om studieplanen inte måste göras i MinPlan.

Det verkar finnas olika uppfattningar om vad som ingår och bör ingå i rollen som egenlärare. Många beklagar sig över onödiga uppgifter och onödigt daltande som ålagts, eller åtminstone delvis förväntas av egenlärarna. Andra ställer sig mer neutralt till dessa förväntningar och har format egenlärarskapet så att det passar den egna institutionen och är således nöjda med det. Samtidigt som vissa lärare tycker att det är orättvist att vissa studerande får mer handledning än andra, tycker andra egenlärare att det är onödigt att alltför mycket sätta krut på de studerande som klarar sig väl och känner sitt eget ansvar. En medelväg är eventuellt värd att överväga, där man kan ha en "kolla-läget"-träff med dem som verkar ha allt under kontroll; dessa kan trots sin ansvarsfullhet också bära på missuppfattningar som kan vara bra att korrigera. Vissa egenlärare säger att de har för många studerande på sitt bord för att kunna ha någon helhetskontroll, och egenlärararbetet går åt till dem som har problem med att göra upp studieplanen i MinPlan. Flera anger också att egenlärarens roll och arbetsfördelning gentemot studierådgivarna och studiekansliet är oklar.

Nedan har jag utgående från svaren sammanställt god praxis, råd och önskemål som egenlärarna gett, och en lista på vilka förkunskaper som behövs för uppdraget enligt egenlärarna själva.

3.1 EGENLÄRARNAS GODA RÅD OCH ÖNSKEMÅL

- Be den studerande göra en pappersversion av sin studieplan som diskussionsunderlag. Man kan också ha en färdig struktur eller lista på obligatoriska kurser som studerande sedan kan fylla i när de planerar gå kurserna
- Koppla egenlärarfunktionen starkare till kravet om 55sp
- Ta bort onödiga förväntningar på egenlärarskapet (träffar med biblioteket etc.)
- Årliga uppföljningar som diskussionsunderlag och planer för nästa år
- Initiativen till förbättringar kring egenlärarfunktionen kan gärna komma från studenterna.

- Påminn studerande om biämneshelheter. Egenlärarna behöver inte känna till de andra ämnesområdenas strukturer men kan påminna om möjligheten. Ifall ämnet har sammanställt listor på vanliga biämneshelheter kan dessa tas med i diskussionen.

Kunskaper som krävs av en egenlärare

- God kunskap om utbildningsstrukturen (och lite om biämnen)
- God kunskap om studieplaneringsverktyget MinPlan
- Samtalsteknik
- Vet vart man kan vända sig vid problem (mentala, studietekniska)
- Kan hjälpa den studerande att själv hitta lösningen

KÅREN

ÅBO AKADEMIS STUDENTKÅR

karen.abo.fi